

Egyszerűsített foglalkoztatás

2010.03.22.

2010. április elsején hatályba lép az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2009. évi CLII. törvény, amelynek következtében jelentősen megváltoznak az alkalmi munkavállalás szabályai. Az alkalmi munkavállalói könyv és közteherjegy helyébe az elektronikus bejelentési kötelezettség és a formalizált (blanketta) szerződés lép. A tájékoztatóban a leglényegesebb változásokat foglaltuk össze.

Egyszerűsített módon háztartási munkára, mezőgazdasági, idegenforgalmi időnymunkára, egyéb alkalmi munkára létesíthető munkaviszony. Ugyancsak egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony kiemelkedően közhasznú szervezetnek minősülő munkáltatóval.

Háztartási munkának kell tekinteni a magánszemély által, kizárólag saját maga és háztartásában vele együtt élő személyek, közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítása céljából létesített munkaviszonyt, amely határozatlan időre is létesíthető.

Mezőgazdasági időnymunka esetén különbséget kell tenni a növénytermesztési időnymunka, valamint az egyéb mezőgazdasági időnymunkák (erdőgazdálkodási, állattenyésztési, halászati ágazati) között. Az utóbbiak esetén csak határozott időre lehet munkaviszonyt létesíteni, amelynek egybefüggő időtartalma nem haladhatja meg a 31 napot, egy naptári éven belül pedig a 90 napot. A növénytermesztési időnymunkánál ugyanakkor a munkaviszony egybefüggő időtartalma - az előzőtől eltérően - a 31 napot meghaladhatja, de éves szinten ekkor sem lépheti túl a 90 napot.

A fentiekén túlmenően - ahogy arra már utalás történt - egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony egyéb alkalmi munkára is, ha a munkáltató a munkavállalót legfeljebb öt egymást követő naptári napig, egy naptári hónapon belül legfeljebb 15 naptári napig, illetve egy naptári éven belül legfeljebb 90 naptári napig foglalkoztatja. A foglalkoztatás ilyen esetben csak és kizárólag határozott időtartamra szólhat.

Ahogy arra már a bevezetőben is utaltunk, egyszerűsített foglalkoztatás esetén az alkalmi munkavállalói könyvbe történő közteherjegy beragasztás helyett a foglalkoztatás megkezdése előtt a törvény mellékletében szereplő blanketta-munkaszerződést kell a feleknek kitölteni.

A szerződést fő szabály szerint írásba kell foglalni, amelyről csak két esetben lehet eltérni. Mellőzni lehet az írásbeli szerződést az öt napot meg nem haladó, határozott időtartamra szóló munkaviszony, valamint növénytermesztési időnymunka esetén. Ez utóbbi esetben azonban csak akkor, ha a foglalkoztatás egybefüggően kevesebb, mint 30 nap, és a munkavállaló sem kéri a munkaszerződés írásba foglalását.

Ha a szerződést nem kell írásba foglalni, akkor a munkáltatónak jelenléti ívet kell vezetni két példányban, amelyet a munkavégzés megkezdésekor és befejezésekor a munkavállalónak alá kell írni. Az egyik példányt a foglalkoztatás végén a munkavállalónak át kell adni, a másik példányt a munkáltató őrzi meg. A két kivételtől eltekintve tehát az írásbeli szerződés kötelező.

A munkaszerződés és a jelenléti ív tartalmát a törvény mellékletei határozzák meg, azokat kötelezően alkalmazni kell.

Az egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott személy utáni személyi jövedelemadó- és járulékfizetési kötelezettségeket az általános szabályok szerint kell megállapítani, levonni és befizetni.

Háztartási munkát végző személy legfeljebb 31 napra kötött munkaszerződés alapján történő foglalkoztatása, valamint az időnymunkák esetén a munkáltatónak ettől eltérően a munkavállalónak kifizetett (nettó) munkabér harminc százalékával megegyező összegű közterhet kell megfizetnie. Ezen túlmenően más közteher fizetési kötelezettség nem merül fel egyik félnél sem.

Ha a munkáltató legfeljebb évi tízezer munkaórában foglalkoztat munkavállalókat növénytermesztési időnymunkára, lehetősége van arra, hogy tárgyév július 12-ig egy összegben közteherelőleget fizessen. Választását tárgyév május 15-ig be kell jelentenie az állami adóhatósághoz. A közteherelőleg alapja a külön jogszabályban meghatározott, az adott növénytermesztési időnymunkára fajlagosan megállapított munkaerő-szükséglet és a munkavállalónak egyéb jövedelem hiányában kifizethető minimálbér szorzata. A közteherelőleg összege az előlegalap 30 százaléka. Az előleg és a tényleges kötelezettség különbözetével a munkáltató a bevallásában számol el.

Jelentős változás lesz a korábbi gyakorlathoz képest, hogy a munkáltatónak az illetékes állami adóhatóság felé a munkavégzés megkezdése előtt minden olyan adatot be kell jelentenie az adóhatóság által közzétett nyomtatványon, amelyet a blanketta-szerződés tartalmaz. A bejelentést az ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton lehet megtenni. A háztartási munka, illetve a növénytermesztési időnymunka esetén azonban lehetőség van a telefonon történő bejelentésre is, a kormányzati ügyfélszolgálat 189-es hívószámára. 2010. július 1-jétől valamennyi foglalkoztatási forma esetén SMS-ben is lehet majd teljesíteni a bejelentési kötelezettséget. Az előzetes bejelentés alól csak a növénytermesztési időnymunka jelent kivételt, ahol utólag, a tárgyhót követő hó 12-ig lehet a munkavállalót bejelenteni.

Fontos megjegyezni, hogy a bejelentést abban az esetben is meg kell tenni, ha a feleknek a munkaszerződést nem kell írásba foglalni.

A munkáltató az egyszerűsített foglalkoztatással összefüggő adatokról havonta, a tárgyhót követő hó 12-éig ad bevallást.

Eltérő szabályok vonatkoznak az időnymunkára, illetve a háztartási munkát végző személy legfeljebb harmincegy napra kötött munkaszerződés alapján történő foglalkoztatására, ha a tárgyhónapban ledolgozott napok száma a tíz munkanapot nem haladja meg. Ez esetben - a bevallásra egyébként elektronikusan kötelezettek kivételével - a munkáltató választhatja azt, hogy bevallási kötelezettségét elektronikus úton vagy papír alapon évente egyszer, a tárgyévet követő év január 12-éig teljesíti.

Az egyszerűsített foglalkoztatásban részt vevő munkavállalónak az ebből származó jövedelméről csak akkor kell bevallást benyújtani, ha külföldi, vagy az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelme meghaladja az adóévben a 840.000 Ft-ot, vagy az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelme mellett más, bevallási kötelezettség alá tartozó jövedelme is volt.

A kiadott alkalmi munkavállalói könyveket 2010. július 31-ig le kell leadni a Munkaügyi Központokban. A fel nem használt közteherjegyek értékének visszatérítését a közteherjegyek benyújtásával, valamint a vásárlását igazoló számla vagy egyéb okirat bemutatásával az erre a célra rendszeresítésre kerülő nyomtatványon, személyesen vagy postai úton lehet kérni az állami adóhatóságtól 2010. szeptember 30-ig. A határidő jogvesztő.

APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága

APEH